

Abstrakti

Anne Tarvainen, FT

Laulamisen marginaalit: Vokaalisen soomaestetiikan näkökulma

Tarkastelen tässä esitelmässä laulamisen marginaaleja sekä sitä, miten kulttuurissamme ylläpidetään ”oikeanlaisen laulamisen” normeja. Esimerkkeinä toimivat kuurot, laulutaidottomat ja ääniongelmaiset laulajat. Huomio viedään äänen ja kehon suhteeseen laulamissa sekä laulamiseen kehollis-esteettisenä kokemuksena. Tarkastelun teoreettisina lähtökohtina ovat vokaalinen soomaestetiikka (Tarvainen 2016), soomaestetiikka (Shusterman 2008, 2012) ja voice studies - tutkimus (Thomaidis & Macpherson 2015).

Valotan kehollisen kokemuksen ja äänen suhdetta laulamissa esimerkein, joissa tuo suhde on jollain tavalla tullut haasteelliseksi, murtunut, vääristynyt tai se puuttuu kokonaan. Aiemmassa ihmisäänen tutkimuksessa onkin tuotu esille, että äänen rikkoutumisia ja reuna-alueita tarkastelemalla voidaan käsitellä kehon ja äänen väliseen suhteeseen, kehollisen äänen merkityksiin, normaaliuteen, intersubjektiivisuuteen sekä äänen esteettiseen ja affektiiviseen potentiaaliin liittyviä kysymyksiä (Neumark ym. 2010).

Pohdin esitelmässä sitä, millaisin käsittein laulututkija voi tarkastella marginalisoitua laulamista – ei vammaisuuden, osaamattomuuden tai äänen ongelmien näkökulmasta vaan tunnistamalla kyseisen laulamisen arvo sellaisenaan. Tuon esille vokaalisen soomaestetiikan näkökulman, jonka avulla laulamista voidaan lähestyä kehollisena ja esteettisenä toimintana, jossa tuotettu ääni ei asetu laulamista ensisijaisesti määrittäväksi tekijäksi. Pohdin myös sitä, miten laulututkimus voi osaltaan demokratisoida laulamista avartamalla ymmärrystämme laulamisen merkityksestä inhimillisenä toimintana.

Näiden kysymysten ja tarkastelujen myötä avautuu uudenlaisia näkökulmia siihen, millaista kehollis-äänellistä toimintaa voi ylipäätään pitää laulamisenä. Voiko esimerkiksi olla laulamista ilman selkeää melodiaa, rytmiä tai jopa ilman ääntä?

Keywords: kehollisuus, laulaminen, marginaalit